

1934-06-27

AFSENDER

Richard Mortensen

MODTAGER

Vilhelm Bjerke-Petersen

FAKTA

Dokumenttype:
Brev

Sprog:
Dansk

Generel kommentar:
Brevet nævner på s. 7 en kvindelig fotograf "nede paa strøget". Der er sandsynligvis tale om fotograf Rie Nissen, som havde atelier på Østergade (en del af Strøget). Nissen deltog på udstillingen "international kunstudstilling. kubisme = surrealisme" på Den Frie Udstillingsbygning i 1935.

Afsendersted:
Råstorp

Afsenderinfo (lakstempel, adresse m.m.):
Betegnet på brevet f.o.:råstorp.
27.6.34.

Omtalte personer:
Ejler Bille
Carl Bloch
Victor Brockdorff
Salvador Dalí
Max Ernst
Poul Henningsen
Christian IX
linien
André Masson
Gustaf Munch-Petersen
Jørgen Neergaard
Rie Nissen
Pablo Picasso
Erik Raadal
Leo Swane
Bertel Thorvaldsen
Lulu Ziegler

Arkivplacering:
IV 75. Vilhelm Bjerke-Petersens arkiv.
Museum Jorn.

DOKUMENTINDHOLD

Svar på et brev; Diskussion af surrealismen som middel til forandring af kunsten og kulturen; Arbejdet i "linien" med tidsskrifter og udstillinger.

TRANSSKRIFTION

1

råstorp. 27.6.34.

kære ven. det var rart at høre lidt nyt. jeg fik brev fra bille samme dag.

det er sikkert en god ide med et samarbejde situationen er jo nu saadan at vi mere end nogen sinde behøver saglig støtte fra andre sider. den psykoanalytiske underbygning for kunstnerisk skaben er nu noget fundamentalt for intellektuelt skabende. - ligeledes har vi brug for økonomerne. jeg anser dali og ernst for de 2 eneste der for alvor ved hvad de beskæftiger sig med. jeg forstaar godt de andre surrealistere tænker sig lidt om. (masson er for øvrigt ikke surrealist han blev højtideligt udstødt af ligaen for et par aar siden).

læs den artikel i minotaure III af dali om "den skrækelige spiselige skønhed i den moderne arkitekturs stil". hans brev om erotisk frihed gaar meget videre end vi først havde tænkt. dette at han bortskærer den idealisme kunsten har været ført af de sidste 30 aar og som har [ulæseligt ord] [ulæseligt ord] af det teoretiske arbejde betinger en pludselig rigdom i fantasiens udtryk. han siger det samme som gustav i jerusalem: verden er ikke stor nok for kærlighed endnu nu gaar gustav een vej og siger jeg vil hænge i troens seje traad indtil.... (indtil hvad?) dali siger: vi er ikke andet end mennesker.

[side 2]

det ligger i det levendes natur (i det mindste i vore dage) at være nevrotisk.

hans kolombusæg slaar en spuns af en tønde jeg har længe været ked af den raa eller ensfarvede rammeliste. nu vil jeg have gyldne pragtfulde straalende. ornamentikke.

så du forstaar jeg forsøger her kort at skizsere hvorfor jeg ogsaa er dalipræget de billeder jeg har malet heroppe (1/2 snes smaa) er rumlige . formede og forsøger idet hele taget at blive mere rige. jeg lægger stærkt vægt paa strukturen. jeg gaar her i skovene og finder object's modern' style.

naturligvis tror jeg paa den abstrakte automatiske kunst men for at nyde den skal man indstille sig med et hyper-sensibelt følelsesapparat det er kun udvalgte guder benaaet vi maa indstille [ord overstreget] os paa

menneskeheden ellers faar vi den ikke i tale. der er f.eks. noget fuldkommen fjollet i at vi tror vi kan faa et intellektuelt publikum i tale med billeder der netop appelerer til mennesker der er i stand til at drømme meditere (den religiøse type).

Selvfølgelig maa et intellektuelt publikum have kunst der indeholder et umiddelbart

[side 3]

3

synligt intellektuelt moment. jeg tror det vi kaldte: den aktuelle situations kunst. tager form som noget mere principielt. det er maaske den vej vi kommer til at gaa et stykke tid (blot i en anden mere udvidet form en vi dengang tænkte os).

selvfølgelig faar P.H. en lang næse naar vi nu kommer med den psykisk-materialistiske funktionalisme. vi vil give alle huse facadeudsmykning. (det har de altid haft.) men nu skal de være mere pragtfulde end nogensinde og vær sikker paa at vi her rammer noget saa principielt i det menneskelige sind at vi i løbet af faa aar har en bølge af folk med os. - der vil blive et værre rod i begyndelsen alle vil tro at nu er borgerligheden ved at sejre.

det er ikke tilstedeværelsen [understreget] af nips blonder lyseduge portjærer polykrome nøgleskilte glas malerier kobenhavns porcelænsvæsen tapeter o.s.v. der er forkert det er ornamentikken [understreget] der ikke er tidssvarende.

jeg indstifter her nederst paa denne side den vegetative ornamentik [påtegning med bølgelinje og prikker] udsprunget af

[side 4]

4

psykisk-materialistisk-automatisme.

det flademæssig funktionelle maleri har [understreget] gjort sin pligt. vi staar nu med en fremragende teknik. og viden om udtryk nu skal vi overvælde verden med billeder. der skal alle vegne være bunker af kunst. ikke kun eksklusiv (vi ender paa den anden maade som jesusser i jerusalem) vi vil ud og lave broderimønstre i festlige anal-sadistiske ornamentikker for lækre bondepigelegemer og ligge i disses arme.

jeg bor her i en indremissionsk kreds her er alt liv og al fest og al ornamentik standset. [Ord overstreget] de er her saa langt nede i moderskødet, de lever praktisk talt før deres fødsel at de hverken kender ural anal oral eller nogensomhelst anden form for liv.

vort liv maa være lutter fester. selve fænomenet festen [understreget] interesserer mig meget og vi maa faa kompetente til at lave en kampagne for nye symbolske højtideligheder der afspejler livets dybder og hvori vi alle kan deltage.

ser du vi [understreget] forstaar hvad det er folk blir saa forgabede i naar de ser et landskab et portræt

[side 5]

o.s.v. vi ved hvorfor "gamle huse" er højere i pris end "nye huse". hvorfor blir "den gamle spinderok" populær.

VI [understreget] maa honorere folks krav om det vi før ansaa som borgerlig kunst.

den isolationsfølelse og ensomhedstrang der ligger i et billede af raadal eller brockdorf naar de kæmper med et landskab med tomme marker og et hus uden dør kan vi [understreget] jo [ulæseligt ord] langt bedre og hurtigere og rigere og billedet er en psykologisk virkelighed.

naar jeg sidder her og drømmer . ser jeg vor næste udstilling med billeder der overgaar alt fra karl block til vore dage (næsten ogsaa picasso og dali) (de rafinerte enere)

vi maa ha en psykoanalytiker til at udrede den psykologiske baggrund for at alle hjem paa landet har et billede af thorvaldsens kristus.

den er sikkert et skalkeskjul for noget uhyre perverst. men hvad?

vore naturalistiske billeder (som vi sikkert vil male

[side 6]

i fremtiden) adskiller sig fra andres paa 2 maader: 1) de er bedre. 2) de har pudsige titler. kunde du ikke tænke dig at udstille et smukt religiøst billede af en lille sød pige i rød kjole med blomster i hånden gaa i en stor sort skov med knækkede grantræer og en beskyttende [ord overstreget] basun engel hængende beskyttende i luften, med titlen: super hyklerisk skalkeskjul for vanvittig angstnevrose.

folk siger først: næ!! det bliver maaske indkøbt til en kirke eller af leo swane og saa faar de et sjok i kataloget.

jeg er ved at male et saadan et. det er en kopi af et olietryk jeg har fundet her og som for øvrigt findes alle vegne.

prøv og find nogle gamle olietryk og analyser dem. de har altid haft den samme kraft overfor de store masser ligesom Kristian IX. i Galla.

vi har altsaa efter min mening 2 veje: enten eksklusiv ensomhed eller storslaaet vegetativ livsudfoldelse i erkendelse af at alle har ret til deres

indholdsløse form for liv

[side 7]

7

jeg ser en bekræftelse paa mine tanker deri at du ogsaa er blevet dalt paavirket.

[streg]

mine sidste billeder er utvivlsomt rigere.

[streg]

kan vi ikke faa en mand som jørgen neergaard til at skrive om den paranoiske mekanisme? vi maa have nogle artikler med eksperimenter udført af psykoanalytiker og kunstner. tror du ikke vi kan faa noget ud af et samarbejde med fotograferne. jeg har tænkt paa hende nede paa strøget der har fotograferet lullu ziegler og saa davidsen maaske ogsaa [ulæseligt ord] det kunde baade give annoncer og godt billedstof.

[streg]

jeg tager til københavn c den 9-7. da jeg skal ordne forskellige ting du kan saa lige [ord overstreget] naa at se mine billeder for de bliver sendt til fredericia hvis du da er i birkerød til den tid. jeg bliver i byen 1/2 snes dage og rejser saa herop igen til c. 15 august. derefter antager jeg jeg tager til københavn

[streg]

hvordan med unionalen 1935 i oslo tror du ikke vi kunde ordne følgende sag: (hvor megen forbindelse har du med komiteen??) jeg har tænkt følgende: [ord overstreget] hvis det kan lade sig gøre lader vi kataloget for denne udstilling trykke i et nummer af linien og behand.

[side 8]

8

ler problemer omkring denne udstilling og sælger det paa udstillingen som en slags fyldigere katalog. eller endnu bedre: vi patager os overfor komiteen at lave katalog som de saa skal betale en mindre sum for (eller slet intet) mod vi faar indtægten. der er noget i ideen. hvad synes du. det vil være en stor reklame.

i det hele taget er der vist noget at gøre ved at optage katalog for udstillinger vi sympatiserer nogenlunde med i linien for en mindre sum.

jeg ser ikke andet end vi kan faa en morsom tid de kommende aar

her er morsomt at fiske her er gode aborrer og gedder

jeg har indrettet et gammelt forladt hus til atelier omegnen er meget

afvekslende.

jeg sender et desværre daarligt billede af mit sidste maleri fra aalsgaarde
apparatet kan ikke tage [udtværet ord]

hilsen

mortensen.

la problemer omkring denne udstilling og sælge
det paa udstillingen som en slægtskyldig katalog
eller endnu bedre: vi sælger os overfor kom-
miteen at lave katalog som de saa skal betale en
mindre sum for (eller slet intet) med vi faar ind-
tægten. du er noget i ideen. hvad synes du.

det vil være en stor reklame.

i det hele taget er der vist noget at gøre ved at sætse
katalog for udstillingen vi sympatiserer meget med
i liden for en mindre sum.

fy ser ikke andet end vi kan faa en morseum ting
de kommerende an

her er morsomt at finde her er gæder above og gædder
fy har end rettet et gammelt forladt hus til
stiller omegnen er meget afreklende.

fy sender et dussende daarlige billeder af mit
sidste maleri fra aalsgaarde apparat kan ikke lade
forseg.

Vilken
Morten Sen.

Jeg ser en bekræftelse paa mine tanker deri at du ogsaa er blevet deli parvisket.

min sidste billeder er vistnok somt rejse.

Kan vi ikke faa en mand som forger meerjærd til et skive om den paramoriske mekanisme? vi maa have nogle artiklen med eksperimenter udført af psykanalytiker og kunstner. Men du ikke vi kan faa noget ud af et samarbejde med fotografen. Jeg har tænkt paa hende med paa strejke du har fotografert lullen zigler og saa derved en maaske ogsaa forale det kunde haade give annoncer og godt billedstof.

Jeg tager til København d. den 9-7. da jeg skal ordne forskellige ting du kan saa lige maaske ogsaa at se mine billeder for du bliver kendt til Frederici hvis du da er i kirke og til den tid. Jeg bliver i byen 12-13 dage og rejser saa herop igen til d. 15 august. derefter antager jeg jeg tager til København

hvidan med unionalen 1935 i oslo tar du ikke vi kunde ordne følgende sag: (hvor megen forbindelse har du med komiteen??) Jeg har tænkt følgende: Hvis det kan lade sig gøre lader vi kataloget for denne udstilling trykke i et nummer af linien og behand.

6
i fremtiden) adskille sig fra andres paa 2 ma-
der: "de a kedre. " de her pudsige titler.
kunne du ikke tænke dig et næstely et smukt
religiøst billede af en lille sød pige i rød kjole
med blomster i hænderne gaa i en stor sort sko
med knakkede grantræ og en beskyttende
barne engel hangende beskyttende i luften,
med titlen: super hykleisk skalket skjult for
vanvittig angstnerose.

Folk siger først: nej!! det bliver maaske in-
købt til en kirke eller af lærerane og saa faar
de et styk i kataloget.

Jeg ved et male et easdant et. det er en kopi
af et olietegn jeg har fundet her og som for orrigt
finder alle nye.

Prøv og find nogle gamle olietegn og analy-
ser dem. de har altid haft den samme kraft over
for de store masser ligesom Kristian IX. i Galla.

vi har allsaa efter min mening 2 veje: enten
ekklusiv ensomhed eller stor slægt negotativ
livs udfoldelse i erkendelse af at alle har ret til
deres indkredsning form for liv

a.s.v. vi ved hvorfor "gamle huse" er højere
i pris end "nye huse". Hvorfor blir "den gamle
Spinderstok" populær.

VI maa honorere folkes beer om det vi
får ansaa som forgerlig kunst.

den isolations følelse og ensomheds trang der
ligger i et billede af raader eller brokdoet
maa de kæmper med et landskab med tomme
marker og et hus uden dør kan vi jo træffe
laugt hede og hurtigere og rigere og billedet
er en psykologisk virkelighed.

maa vi siddes her og drømme. Se vi om næste
udstilling med billeder du overgaar alt fra
karl klack fra nye dage (næsten ogsaa Picasso
og dali) (de raffinerede enere.)

vi maa ha en psykologisk lig og udrede den
psykologiske baggrund for et alle hjem fra landet
har et billede af Thorvaldsens Kristus.

den er sikker et skalkedjul for nogle ubyre
perverst. men hvad?

noe naturlige billeder (som vi sikkert vil melle

populisk-materialistisk - automatisme.

det flade massig funktionelle maleri har gjort
sin pligt. vi står nu med en fremragende
teknik. og inden om udsygte nu skal vi over-
valde verden med billeder. der skal allerede
nu være bunker af kunst. ikke kun eksplicit
(vi ender på den anden måde som jesusser
i jerusalem) vi vil ud og lave broderimøn-
stre i forskellige anal-sadistiske ornamenter
for lærre bondelige legemer og ligge i dioces arme.

Ja her er i en indremissionsk verden her er alt
liv og al fest og al ornamentisk standard. der
er her saa langt ned i moderskød, de lever
praktisk talt for deres fødsel og de bryder kendt
moral anal oral eller nogen som helst anden form
for liv.

Her er man bare lutter fester. Disse
fenomener fester interesserer mig meget
og vi må have kompetente til at lave en kam-
pagne for nye symboliske højtideligheder der
afspyrer livets dybde og hvor vi alle kan
deltage.

Se du vi forstår hvad det er folk bli saa
forglemte i når de ser et landskab et portræt

1
Sjældent intellektuelt moment. J. tror det vi
kaldte: den skituelle situations kunst. Ligesom
som noget mere principielt. det er måske
den vej vi kommer til at gøre et stykke tid
(blot i en anden mere udmøntet form en vi
dengang tænkte os).

Selvfolgelig paa b.h. en lang næse naar vi
nu kommer med den psykisk-materialistisk
funktionalisme. vi vil give alle husfacade-
udsmykning. (det har de altid haft!) men nu
skal de være mere pragtfulde end nogen sine.
og var sikker paa at vi her kommer noget saa
principielt i det meningsfulde end at vi i
løbet af få år har en følge af folk med os.
— der vil blive et større rod i byggesystemet.
de vil tro at nu er borgerligheden ved at
sejre.

det er ikke til de de resultater af nips blonder
lyspejlede portjærne polykrome nøglekulte glas
maleries kobberhans porcelæn væser tapeter o.s.v.
du er forsket det er ornamentikken du ikke
er tidsvarende.

J. indstiller her næst på den nuværende
vegetative ornamentik. Indsprængt af

2

det ligger i det lærendes natur (i det mindste
i nogle dage) et mere nervøst.

hans Kolombus og slægten og spurs af en tønd
fj har længe været ked af den raa eller ens-
formede rummeliste. nu vil fj have gyldene
prægtfulde strælende. ornamentikke.

Ja du forklar fj forsig her kort et skøn-
nere hvorfor fj og saa a dals prægt de bet-
leder fj har malet her ofte (Kænes isma)
a rumlige. formede og forsig i det hele tagt
et blive mere rige. fj lægger stærkt vægt
paa strukturen. fj gaar her i skovene og finder
objekter i modern style.

naturligvis tror fj paa den afviklede auto-
matiske kunst men for et stykke den skal man
indstille sig med et pyper-sensibelt følelses-
apparat det er kun indvirkte guder benægt
vi man indstille og og paa men neshu huden
ellers paa vi den i tale. den er f.eks.
nogen fuldstændig men fjollet i et vi tror vi
kan paa et intellektuelt publikum i tale med
billeder der netop appellerer til men neshu den
u i stand til et drømme meditere (den religi-
øse type).

Selvfølgelig man et intellektuelt publikum
have kunst den indeholder et umiddelbart

raistorp . 27. 6. 34.

hære neu. det var rent et høit lidet nyt.
Ji jik hør fra lille Samme dag.
det er sikkert en god ide med et samarbejde
situationen er jo nu saadan at vi mere end nogen
sinde behøver saglig støtte fra andre sider. den psyk.
koanalytiske undersøgning for kunstnerisk skabende er nu
noget fundamentalt for intellektuelt skabende.
højledes har vi brug for økonomerne. Ji anser
dels og ermt for de 2 eneste der for alvor reg-
ner de beskæftigede sig med. Ji forstår godt de
andre surrealistiske tanker sig lidt om. (masser
er for orrigt ikke surrealist han blev højtidelig
indstøt af hjaerne for et par aar siden).

les den artikel i minotaur III af deli om
"den skrakkelige spisselige skønhed i den moderne
arkitekturs stil." hans ber om erotisk fejhed gaar
meget neder end vi først havde tænkt. dette
at han fortæller den idealisme kunsten har
rent fort af de sidste 30 aar og som har sæd-
kavnen af det teoretiske arbejds betingelse en
pludselig riddom i fantasien nedtryk. han
viger det samme som gustav i jeusalem:
vorden er ikke stor nok for kærlighed endnu
nu gaar gustav een vej og viger Ji vil han
i treus veje træde indtil.... (indtil hvad?)
dels viger vi er ikke andet end mennesker.